

32002R2012

14.11.2002.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 311/3

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 2012/2002**od 11. studenoga 2002.****o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 159. stavak 3. i članak 308.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

uzimajući u obzir rezoluciju Odbora regija ⁽⁴⁾,

budući da:

- (1) U slučaju katastrofa velikih razmjera, Zajednica bi trebala pokazati svoju solidarnost sa stanovništvom pogođenih regija pružanjem financijske pomoći za brzo vraćanje normalnim životnim uvjetima u regijama koje je zadesila katastrofa. Pomoć bi prije svega trebalo izdvajati u slučaju prirodnih katastrofa.
- (2) Postojeći instrumenti gospodarske i socijalne kohezije mogu se koristiti za financiranje mjera za prevenciju rizika i popravak oštećene infrastrukture. Međutim, trebalo bi predvidjeti i dodatni instrument, koji treba razlikovati od postojećih instrumenata Zajednice, a koji Zajednici omogućuje brzo i učinkovito djelovanje pri što bržem mobiliziranju hitnih službi, radi zbrinjavanja hitnih potreba ljudi i doprinošenja kratkoročnoj obnovi oštećene ključne infrastrukture, kako bi se gospodarska djelatnost mogla nastaviti u regijama koje su pogođene katastrofom.
- (3) Europska Unija trebala bi pokazati i svoju solidarnost sa zemljama koje trenutačno pregovaraju o pristupanju Uniji. Kako bi ova Uredba obuhvatila navedene zemlje, treba se pozvati na članak 308. Ugovora.
- (4) Pomoć Zajednice trebala bi nadopuniti napore predmetnih država i pokriti dio javnih izdataka izdvojenih za uklanjanje štete nastale zbog katastrofe velikih razmjera.
- (5) U skladu s načelom supsidijarnosti, pomoć iz ovog instrumenta treba ograničiti na katastrofe velikih razmjera, s ozbiljnim posljedicama za životne uvjete, prirodni okoliš ili gospodarstvo.
- (6) „Katastrofa velikih razmjera”, u smislu ove Uredbe, trebalo bi značiti katastrofa koja je barem u jednoj od predmetnih država prouzročila veliku štetu, izraženu s financijskog stajališta ili kao postotak bruto nacionalnog dohotka (BND). Kako bi se omogućile intervencije u slučaju katastrofa koje, mada velike, ne dosežu najmanji potrebni razmjer, u izvanrednim se okolnostima pomoć može odobriti i ako je prihvatljiva susjedna zemlja pogođena istom katastrofom, ili ako je veći dio stanovništva određene regije pogođen katastrofom s ozbiljnim i trajnim posljedicama za životne uvjete.
- (7) Djelovanje Zajednice ne bi trebalo od odgovornosti osloboditi treće strane koje su, prema načelu „zagađivač plaća”, u prvom redu odgovorne za štetu koju su prouzročile, niti otežavati preventivne mjere na razini država članica i Zajednice.
- (8) Ovaj bi instrument trebao omogućiti brzo donošenje odluka o izdvajanju i mobilizaciji određenih financijskih sredstava u najkraćem mogućem roku. Administrativni se postupci trebaju na odgovarajući način prilagoditi i svesti na najnužniji minimum. U tu su svrhu 7. studenoga 2002. Europski parlament, Vijeće i Komisija sklopili Međuinstitucionalni sporazum o financiranju Fonda solidarnosti Europske unije, kojim se dopunjuje Međuinstitucionalni sporazum od 6. svibnja 1999. o proračunskoj disciplini i unapređenju proračunskog postupka.

⁽¹⁾ Prijedlog Komisije od 20. rujna 2002. (još nije objavljen u Službenom listu).

⁽²⁾ Mišljenje od 10. listopada 2002. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Mišljenje od 24. listopada 2002. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽⁴⁾ Rezolucija od 10. listopada 2002. (još nije objavljena u Službenom listu).

- (9) Može biti poželjno da država korisnica, u skladu sa svojim specifičnim ustavnim, institucionalnim, pravnim ili financijskim okvirom, uključujući regionalne ili lokalne vlasti u sklapanje i primjenu provedbenih mehanizama, pri čemu država korisnica u svakom slučaju ostaje odgovorna za korištenje pomoći te za upravljanje i kontrolu nad operacijama koje financira Zajednica.
- (10) Detaljna pravila za primjenu ovog instrumenta trebalo bi prilagoditi hitnosti situacije.
- (11) Za operaciju koja se financira iz ovog instrumenta ne bi se u istu svrhu moglo koristiti pomoć predviđenu Uredbom Vijeća (EZ) br. 1164/94 od 16. svibnja 1994. o osnivanju Kohezijskog fonda ⁽¹⁾, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1260/1999 od 21. lipnja 1999. o utvrđivanju općih odredaba o strukturnim fondovima ⁽²⁾, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1257/1999 od 17. svibnja 1999. o potpori Europskoga fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi (EFSJP) ruralnom razvoju ⁽³⁾, Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3906/89 od 18. prosinca 1989. o gospodarskoj pomoći Republici Mađarskoj i Narodnoj Republici Poljskoj ⁽⁴⁾, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1267/1999 od 21. lipnja 1999. o uspostavljanju Instrumenta za strukturne politike u pretprijetnom razdoblju ⁽⁵⁾, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1268/1999 od 21. lipnja 1999. o pomoći Zajednice za pretprijetne mjere u poljoprivredi i ruralnom razvoju u državama podnositeljicama zahtjeva za članstvo srednje i istočne Europe u pretprijetnom razdoblju ⁽⁶⁾, Uredbom Komisije (EZ) br. 2760/98 od 18. prosinca 1998. o provedbi programa prekogranične suradnje u okviru programa Phare ⁽⁷⁾, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1266/1999 od 21. lipnja 1999. o usklađivanju pomoći namijenjene državama podnositeljicama zahtjeva za članstvo u okviru pretprijetne strategije i o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 3906/89 ⁽⁸⁾, Uredbom Vijeća (EZ) br. 555/2000 od 13. ožujka 2000. o provedbi radnji u okviru pretprijetne strategije za Republiku Cipar i Republiku Maltu ⁽⁹⁾, ili Uredbom Vijeća (EZ) br. 2236/95 od 18. rujna 1995. o određivanju općih pravila za dodjelu financijske potpore Zajednice u području transeuropskih mreža ⁽¹⁰⁾; za štetu koja je naknađena iz instrumenata Zajednice ili međunarodnih instrumenata koji se odnose na naknadu određene štete ne bi se moglo, u istu svrhu, koristiti pomoć predviđenu ovim instrumentom.
- (12) Pri provedbi financijske pomoći Zajednice potrebna je maksimalna transparentnost kao i odgovarajuće praćenje upotrebe sredstava.
- (13) Potrebno je razborito financijsko upravljanje, kako bi se osiguralo da Zajednica može reagirati u slučaju da dođe do nekoliko katastrofa velikih razmjera u istoj godini.
- (14) U iznimnim slučajevima i ovisno o dostupnosti financijskih sredstava ovog instrumenta u godini u kojoj je došlo do katastrofe, trebalo bi osigurati eventualna dodatna bespovratna sredstva iz ovog instrumenta, u okviru Fonda za sljedeću godinu.
- (15) Trebalo bi utvrditi rok za korištenje dodijeljene financijske pomoći i osigurati da države korisnice opravdaju na koji su način iskoristile pomoć koju su primile. Primljenu pomoć, čiji se povrat naknadno osigura od treće strane ili koja je veća od krajnje procjene štete, trebalo bi vratiti.

⁽¹⁾ SL L 130, 25.5.1994., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1265/1999 (SL L 161, 26.6.1999., str. 62.).

⁽²⁾ SL L 161, 26.6.1999., str. 80. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1447/2001 (SL L 198, 21.7.2001., str. 1.).

⁽³⁾ SL L 160, 26.6.1999., str. 80.

⁽⁴⁾ SL L 375, 23.12.1989., str. 11. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2500/2001 (SL L 342, 27.12.2001., str. 1.).

⁽⁵⁾ SL L 161, 26.6.1999., str. 73. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2500/2001 (SL L 342, 27.12.2001., str. 1.).

⁽⁶⁾ SL L 161, 26.6.1999., str. 87. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2500/2001 (SL L 342, 27.12.2001., str. 1.).

⁽⁷⁾ SL L 345, 19.12.1998., str. 49. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1596/2002 (SL L 240, 7.9.2002., str. 33.).

⁽⁸⁾ SL L 161, 26.6.1999., str. 68.

⁽⁹⁾ SL L 68, 16.3.2000., str. 3. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2500/2001 (SL L 342, 27.12.2001., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ SL L 228, 23.9.1995., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1655/1999 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 197, 29.7.1999., str. 1.).

- (16) Uzimajući u obzir iznimne okolnosti, zemlje koje su pogođene katastrofama od ljeta 2002. pa nadalje trebale bi imati pravo na pomoć iz ovog instrumenta.
- (17) Kako bi se osigurala brza pomoć zemljama nedavno pogođenim poplavama, potrebno je hitno donijeti ovaj instrument; zbog toga je potrebno odobriti iznimku u odnosu na šestotjedno razdoblje razmatranja nacionalnih parlamenata koje je navedeno u dijelu I. točki 3. Protokola o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovorima o osnivanju Europskih zajednica,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Ovime se osniva Fond solidarnosti Europske unije, dalje u tekstu „Fond”, kako bi Zajednica mogla brzo, učinkovito i fleksibilno reagirati na hitne slučajeve, u skladu s uvjetima iz ove Uredbe.

Članak 2.

1. Na zahtjev države članice ili zemlje koja s Europskom unijom vodi pregovore o pristupanju, dalje u tekstu „države korisnice”, pomoć iz Fonda uglavnom se može mobilizirati ako na državnom području te države dođe do prirodne katastrofe velikih razmjera i s ozbiljnim posljedicama za životne uvjete, prirodni okoliš ili gospodarstvo jedne ili više regija ili jedne ili više zemalja.

2. „Katastrofa velikih razmjera”, u smislu ove Uredbe, označava katastrofu koja je barem u jednoj od predmetnih država prouzročila štetu procijenjenu na više od 3 milijardi EUR, u cijenama iz 2002. godine, ili više od 0,6 % njezina BND-a.

Iznimno, susjedna država članica ili zemlja koja s Europskom unijom vodi pregovore o pristupanju, a koja je pogođena istom katastrofom, također može koristiti pomoć iz Fonda.

Međutim, u iznimnim okolnostima, čak i ako kvantitativni kriteriji iz prvog stavka nisu ispunjeni, određena bi regija također mogla koristiti pomoć iz Fonda, ako ju je pogodila izvanredna, pogotovo prirodna katastrofa, koja je ugrozila veći dio njezina stanovništva, s ozbiljnim i trajnim posljedicama za životne uvjete i gospodarsku stabilnost regije. Ukupna godišnja pomoć prema ovom podstavku ograničena je na najviše 7,5 % godišnjeg iznosa koji je dostupan Fondu. Posebna se pažnja posvećuje udaljenim ili izoliranim regijama, kao što su otočne i najudaljenije regije iz članka 299. stavka 2. Ugovora. Komisija krajnje strogo pregledava sve zahtjeve koji su joj podneseni na temelju ovog podstavka.

Članak 3.

1. Pomoć iz Fonda izdaje se u obliku bespovratnih sredstava. Za svaku priznatu katastrofu određenoj državi korisnici dodjeljuje se pojedinačni iznos bespovratnih sredstava.

2. Cilj je Fonda dopuniti napore pogođenih država i pokriti dio njihovih javnih izdataka, kako bi se pomoglo državam korisnicama da lakše provedu sljedeće hitne operacije od ključne važnosti, ovisno o vrsti katastrofe:

- (a) hitno vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u energentskom sektoru, na području vodoopskrbe, upravljanja otpadnim vodama, telekomunikacija, prijevoza, zdravlja i obrazovanja;
- (b) pružanje privremenog smještaja i financiranje službi spašavanja, radi zbrinjavanja osnovnih potreba pogođenog stanovništva;
- (c) hitno osiguravanje preventivne infrastrukture i neposredne mjere zaštite kulturnog nasljeđa;
- (d) hitno čišćenje područja pogođenih katastrofom, uključujući prirodna područja.

3. Isplate iz Fonda u načelu su ograničene na financijske mjere za uklanjanje neosigurane štete i moraju se vratiti, ako je trošak popravka štete kasnije pokrila treća strana u skladu s člankom 8.

Članak 4.

1. Država može Komisiji podnijeti zahtjev za dodjelu pomoći iz Fonda, što je prije moguće i najkasnije deset tjedana nakon što je katastrofa prouzročila prvu štetu, osiguravajući sve dostupne podatke o, među ostalim čimbenicima:

- (a) ukupnoj šteti koju je prouzročila katastrofa i njezinom utjecaju na dotično stanovništvo i gospodarstvo;
- (b) procijenjenim troškovima operacija iz članka 3.;
- (c) drugim izvorima financiranja Zajednice;
- (d) drugim izvorima nacionalnog ili međunarodnog financiranja, uključujući javno i privatno pokrivanje osiguranjem, koje bi moglo doprinijeti pokrivanju troškova popravka štete.

2. Na temelju ovih podataka i eventualnih pojašnjenja koje treba pružiti pogođena država, Komisija ocjenjuje jesu li zadovoljeni uvjeti za mobiliziranje Fonda i utvrđuje predloženi iznos eventualnih bespovratnih sredstava, što je brže moguće i u granicama dostupnih financijskih sredstava. 1. listopada svake godine još bi najmanje četvrtina godišnjeg iznosa trebala ostati na raspolaganju, radi pokrivanja potreba koje bi se mogle pojaviti do kraja godine.

Komisija osigurava pravičan tretman zahtjeva koje podnesu države.

3. Komisija proračunskom tijelu podnosi prijedloge koji su potrebni za odobravanje odgovarajućih odobrenih sredstava. Navedeni prijedlozi uključuju sve dostupne informacije iz stavka 1. i sve ostale odgovarajuće informacije kojima Komisija raspolaze, dokaz o ispunjavanju uvjeta iz članka 2. i opravdanje predloženih iznosa.

4. Nakon što proračunsko tijelo stavi na raspolaganje navedena odobrena sredstva, Komisija donosi odluku o dodjeli bespovratnih sredstava te bespovratna sredstva odmah i u jednom obroku isplaćuje državi korisnici, nakon potpisivanja sporazuma iz članka 5.

5. Izdaci su prihvatljivi na dan iz stavka 1.

Članak 5.

1. U skladu sa specifičnim ustavnim, institucionalnim, pravnim ili financijskim odredbama države korisnice i Zajednice, Komisija i država korisnica sklapaju sporazum o provedbi odluke o bespovratnim sredstvima. Taj sporazum osobito opisuje vrstu i mjesto izvođenja operacija koje treba financirati iz Fonda.

2. Komisija osigurava da se obveze država članica koje proizađu iz ove Uredbe na isti način odnose i na zemlje koje s Europskom unijom vode pregovore o pristupanju, u okviru odgovarajućih sporazuma i instrumenata.

3. Država korisnica odgovorna je za odabir pojedinačnih operacija i provedbu bespovratnih sredstava na temelju sporazuma, u skladu s uvjetima ove Uredbe, odluke o bespovratnim sredstvima i sporazuma. Država korisnica ovu odgovornost izvršava ne dovodeći u pitanje odgovornost Komisije za izvršenje općeg proračuna Europske unije i u skladu s odredbama Financijske uredbe primjenjivima na podijeljeno ili decentralizirano upravljanje.

Članak 6.

1. Država korisnica odgovorna je za koordinaciju doprinosa Fonda za operacije iz članka 3., s jedne strane, i pomoći Europske investicijske banke (EIB) i drugih financijskih instrumenata Zajednice, s druge strane.

2. Za operacije koje se financiraju na temelju ove Uredbe ne može se koristiti pomoć iz Fondova i instrumenata koji su uređeni uredbama (EZ) br. 1164/94, (EZ) br. 1260/1999, (EZ) br. 1257/1999, (EZ) br. 1267/1999, (EZ) br. 1268/1999, (EEZ) br. 3906/89, (EZ) br. 2760/98, (EZ) br. 555/2000 i (EZ) br. 2236/95, te one moraju biti u skladu s Uredbom (EZ) br. 1266/1999. Država korisnica osigurava poštovanje ove odredbe.

3. Za štetu koja se uklanja koristeći sredstva Zajednice ili međunarodna sredstva za naknadu točno određene štete ne može se, za iste potrebe, koristiti pomoć iz Fonda.

Članak 7.

Operacije koje se financiraju iz Fonda moraju biti u skladu s odredbama Ugovora i instrumentima koji su doneseni na temelju njega, s politikama i mjerama Zajednice te s instrumentima pretprijetne pomoći.

Članak 8.

1. Bespovratna se sredstva moraju iskoristiti u roku od jedne godine od datuma na koji ih je Komisija isplatila. Ako dio bespovratnih sredstava ostane neiskorišten do tog roka, Komisija osigurava njegov povrat od države korisnice, u skladu s uvjetima ove Uredbe.

Države korisnice od trećih strana traže svaku moguću naknadu štete.

2. U roku od šest mjeseci od isteka razdoblja od jedne godine, koje počinje teći na datum isplate bespovratnih sredstava, država korisnica podnosi izvješće o financijskom izvršenju bespovratnih sredstava, s izjavom u kojoj opravdava izdatke, pri čemu navodi eventualne druge izvore financiranja dotičnih operacija, uključujući naknade iz osiguranja i naknadu štete dobivenu od trećih strana. Izvješće sadržava detaljne podatke o preventivnim mjerama koje je država korisnica uvela ili predložila radi ograničavanja štete i sprečavanja, u mjeri u kojoj je to moguće, ponavljanje sličnih katastrofa.

Na kraju navedenog postupka Komisija zaključuje isplatu pomoći iz Fonda.

3. Ako troškove uklanjanja štete kasnije pokrije treća strana, Komisija traži od države korisnice da nadoknadi odgovarajući iznos bespovratnih sredstava.

Članak 9.

U zahtjevima za pomoć i odlukama o dodjeli bespovratnih sredstava iz Fonda, kao i financijskim sporazumima, izvješćima i eventualnim drugim povezanim dokumentima svi se iznosi navode u eurima.

Članak 10.

1. U iznimnim slučajevima i ako preostala financijska sredstva iz Fonda, dostupna u godini u kojoj je došlo do katastrofe, nisu dovoljna da pokriju iznos pomoći koju proračunsko tijelo smatra potrebnom, Komisija može predložiti da se razlika financira iz Fonda za sljedeću godinu. U svakom slučaju poštuje se godišnja proračunska gornja granica Fonda u godini u kojoj je došlo do katastrofe i godini koja slijedi.

2. U slučaju da novi elementi ukazuju na znatno nižu procjenu nastale štete, Komisija od države korisnice traži nadoknadu odgovarajućeg iznosa bespovratnih sredstava.

Članak 11.

Odlukama o financiranju, kao i svim sporazumima i ugovorima nastalima iz njih, predviđene su provjere Komisije, putem OLAF-a (Europskog ureda za borbu protiv prijevара) i provjere na terenu koje treba provesti Komisija i Revizorski sud, u skladu s odgovarajućim postupcima.

Članak 12.

Prije 1. srpnja svake godine Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o aktivnosti Fonda u prethodnoj godini. To izvješće posebno sadržava podatke koji se odnose na članke 3., 4. i 8.

Članak 13.

Neovisno o roku predviđenom u članku 4. stavku 1., države članice i zemlje koje s Europskom unijom vode pregovore o pristupanju, pogođene katastrofama nakon 1. kolovoza 2002. prema definiciji iz članka 2., mogu zatražiti pomoć od Fonda u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 14.

Vijeće ovu Uredbu preispituje na temelju prijedloga Komisije najkasnije do 31. prosinca 2006.

Članak 15.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. studenoga 2002.

Za Vijeće
Predsjednik
B. MIKKELSEN
